

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 15.9.2014.
COM(2014) 578 final

ANNEX 2 – PART 1/2

PRILOG

Prijedlogu Odluke Vijeća

o sklapanju Sporazuma o gospodarskom partnerstvu (SGP) između zapadnoafričkih država, ECOWAS-a i UEMOA-a, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane

PRILOG A (Dio 1.)

Protokol o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje

SADRŽAJ

GLAVA I.: Opće odredbe

Članci

1. Definicije

GLAVA II.: Definicija pojma „proizvodi s podrijetlom”

Članci

2. Opći uvjeti

3. U cijelosti dobiveni proizvodi

4. Dostatno obrađeni ili prerađeni proizvodi

5. Nedostatna obrada ili prerada

6. Obrada ili prerada materijala uvezenih u Europsku uniju bez carina

7. Kumulacija podrijetla

8. Kumulacija s ostalim zemljama na koje se primjenjuje uvoz bez carina i kvota na tržište Europske unije

9. Kvalifikacijska jedinica

10. Dodatci, rezervni dijelovi i alati

11. Kompleti

12. Neutralni elementi

13. Računovodstveno odvajanje

GLAVA III.: Teritorijalni uvjeti

Članci

14. Načelo teritorijalnosti

15. Izravni prijevoz

16. Izložbe

GLAVA IV.: Dokaz o podrijetlu

Članci

25. Podnošenje dokaza o podrijetlu

26. Uvoz u dijelovima

27. Izuzeća od dokaza o podrijetlu

28. Informativni postupak u kumulacijske svrhe

29. Pripadajuća dokumentacija

30. Čuvanje dokaza o podrijetlu i pripadajuće dokumentacije

31. Nepodudarnosti i formalne pogreške

32. Iznosi izraženi u EUR

GLAVA V.: Administrativna suradnja

Članci

33. Administrativni uvjeti kojima se omogućuje primjena Sporazuma na proizvode

34. Obavješćivanje carinskih tijela

35. Ostali načini administrativne suradnje

36. Provjera dokaza o podrijetlu

37. Provjera izjave dobavljača

38. Rješavanje sporova

39. Kazne

40. Slobodne zone

41. Odstupanja

GLAVA VI.: Ceuta i Melilla

Članci

42. Posebni uvjeti

43. Posebni uvjeti

GLAVA VII.: Završne odredbe

Članci

44. Preispitivanje i primjena pravila o podrijetlu

45. Prilozi

46. Provedba Protokola

47. Prijelazne odredbe o robi u provozu ili skladištu

- 17. Opći uvjeti
- 18. Postupak za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1
- 19. Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR.1
- 20. Izdavanje duplikata potvrde o prometu robe EUR.1
- 21. Izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1 na temelju prethodno izdanog ili sastavljenog dokaza o podrijetlu
- 22. Uvjeti za sastavljanje izjave na fakturi
- 23. Odobreni izvoznik
- 24. Valjanost dokaza o podrijetlu

SADRŽAJ

PRILOZI

PRILOG I.: Uvodne napomene uz popis iz Priloga II.

PRILOG II.: Popis obrada ili prerada koje je potrebno obaviti na materijalima bez podrijetla da bi prerađeni proizvod mogao dobiti status proizvoda s podrijetlom

PRILOG II.(a): Odstupanja od popisa obrada ili prerada koje je potrebno obaviti na materijalima bez podrijetla da bi prerađeni proizvod mogao dobiti status proizvoda s podrijetlom

PRILOG III.: Obrazac potvrde o prometu robe

PRILOG IV.: Izjava na fakturi

PRILOG V. A: Izjava dobavljača za proizvode sa statusom preferencijalnog podrijetla

PRILOG V. B: Izjava dobavljača za proizvode bez statusa preferencijalnog podrijetla

PRILOG VI.: Informativni obrazac

PRILOG VII.: Obrazac zahtjeva za odstupanje

PRILOG VIII.: Prekomorske zemlje i područja

PRILOG IX.: Proizvodi iz članka 7. stavka 4.

ZAJEDNIČKA IZJAVA o Kneževini Andori

ZAJEDNIČKA IZJAVA o Republici San Marino

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „proizvodnja” znači svaka vrsta obrade ili prerade, uključujući sastavljanje ili posebne postupke;
- (b) „materijal” znači svaki sastojak, sirovina, sastavni dio ili dio itd. koji se rabi u proizvodnji proizvoda;
- (c) „proizvod” znači dobiveni proizvod, čak i ako je namijenjen kasnijoj uporabi u drugim postupcima proizvodnje;
- (d) „roba” znači materijali i proizvodi;
- (e) „carinska vrijednost” znači vrijednost utvrđena u skladu sa Sporazumom iz 1994. o provedbi članka VII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (Sporazum WTO-a o utvrđivanju carinske vrijednosti);
- (f) „cijena franko tvornica” znači cijena plaćena za proizvod proizvođaču iz Europske unije ili Zapadne Afrike u čijem je poduzeću obavljena zadnja obrada ili prerada, uključujući vrijednost svih uporabljenih materijala i uz odbitak svih plaćenih unutarnjih poreza koji se vraćaju ili se mogu vratiti nakon izvoza dobivenog proizvoda;
- (g) „vrijednost materijala” znači carinska vrijednost u trenutku uvoza uporabljenih materijala bez podrijetla ili, ako ona nije poznata ili se ne može utvrditi, prva cijena koja se može utvrditi, a koja je za te materijale plaćena u Europskoj uniji ili Zapadnoj Africi;
- (h) „vrijednost materijala s podrijetlom” znači vrijednost tih materijala kako je definirana u točki (g) primijenjeno *mutatis mutandis*;
- (i) „dodana vrijednost” znači cijena proizvoda franko tvornica umanjena za carinsku vrijednost materijala uvezenih iz trećih zemalja u Europsku uniju, zemlje AKP-a koje barem privremeno primjenjuju SGP ili PZP-ove; ako carinska vrijednost nije poznata ili se ne može utvrditi, u obzir se uzima prva cijena koja se može utvrditi, a koja je za te materijale plaćena u Europskoj uniji ili Zapadnoj Africi;
- (j) „poglavlja” i „tarifni brojevi” znači poglavlja i četveroznamenasti tarifni brojevi iz nomenklature koja čini Harmonizirani sustav nazivlja i brojčanog označivanja robe (dalje u tekstu ovog Protokola „Harmonizirani sustav” ili „HS”);
- (k) „razvrstan” se odnosi na razvrstavanje proizvoda ili materijala u pojedini tarifni broj;
- (l) „pošiljka” znači proizvodi koje jedan izvoznik istodobno šalje jednom primatelju s jedinstvenom prijevoznom ispravom koja pokriva otpremu od izvoznika do primatelja ili, u nedostatku takve isprave, s jednom fakturom;
- (m) „državna područja” znači državna područja, uključujući teritorijalne vode;
- (n) „PZP” znači prekomorske zemlje i područja kako su definirani u Prilogu VIII.

GLAVA II.
DEFINICIJA POJMA „PROIZVODI S PODRIJETLOM”

Članak 2.

Opći uvjeti

1. Za potrebe Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Zapadne Afrike i Europske unije, dalje u tekstu ovog Protokola „Sporazum”, državna područja zapadnoafričkih država smatraju se jedinstvenim područjem, dalje u tekstu „Zapadna Afrika”.
2. Za potrebe Sporazuma, sljedeći proizvodi smatraju se proizvodima s podrijetlom iz Europske unije:
 - (a) proizvodi koji su u cijelosti dobiveni u Europskoj uniji u smislu članka 3. ovog Protokola;
 - (b) proizvodi dobiveni u Europskoj uniji koji sadržavaju materijale koji nisu u cijelosti dobiveni u Europskoj uniji, pod uvjetom da su ti materijali u dostatnoj mjeri obrađeni ili prerađeni u Europskoj uniji u smislu članka 4.;
3. Za potrebe Sporazuma, sljedeći proizvodi smatraju se proizvodima s podrijetlom iz Zapadne Afrike:
 - (a) proizvodi koji su u cijelosti dobiveni u Zapadnoj Africi u smislu članka 3. ovog Protokola;
 - (b) proizvodi dobiveni u Zapadnoj Africi koji sadržavaju materijale koji nisu u cijelosti dobiveni u Zapadnoj Africi, pod uvjetom da su ti materijali u dostatnoj mjeri obrađeni ili prerađeni u Zapadnoj Africi u smislu članka 4.

Članak 3.

U cijelosti dobiveni proizvodi

1. Smatra se da su sljedeći proizvodi u cijelosti dobiveni u zapadnoafričkoj regiji ili Europskoj uniji:
 - (a) žive životinje, koje su tamo okoćene i uzgojene;
 - (b) mineralni proizvodi koji su izvađeni iz njihova tla ili s njihova morskog dna;
 - (c) biljni proizvodi ondje ubrani ili požnjeveni;
 - (d) proizvodi od živih životinja koje su tamo uzgojene;
 - (e)
 - i. proizvodi ondje dobiveni lovom ili ribolovom;
 - ii. proizvodi akvakulture, što uključuje marikulturu, pod uvjetom da su životinje tamo uzgojene iz jaja, micelija, ličinaka ili ikre;
 - (f) proizvodi morskog ribarstva i drugi proizvodi koji su izvađeni njihovim plovilima iz mora izvan teritorijalnih voda Europske unije ili zapadnoafričke države;
 - (g) proizvodi proizvedeni na njihovim brodovima tvornicama isključivo od proizvoda iz prethodne točke (f);
 - (h) rabljeni predmeti koje se može uporabiti samo za oporabu sirovina;

- (i) otpad i ostatci koji potječu od ondje obavljenih proizvodnih postupaka;
 - (j) proizvodi koji su izvađeni s morskog dna ili podzemlja izvan njihovih teritorijalnih voda, pod uvjetom da imaju isključivo pravo na eksploataciju tog dna ili podzemlja;
 - (k) ondje proizvedena roba isključivo iz proizvoda iz točaka (a) do (j).
2. Izrazi „njihova plovila” i „njihovi brodovi tvornice” iz stavka 1. točaka (f) i (g) primjenjuju se samo na plovila i brodove tvornice:
- (a) koji su registrirani u državi članici Europske unije ili zapadnoafričkoj državi; i
 - (b) koji plove pod zastavom države članice Europske unije ili zapadnoafričke države; i
 - (c) koji ispunjuju jedan od sljedećih uvjeta:
 - i. koji su barem u 50-postotnom vlasništvu državljana države članice Europske unije ili zapadnoafričke države;
ili
 - ii. koji su u vlasništvu društava:
 - koja imaju sjedište i glavno mjesto poslovanja u državi članici Europske unije ili zapadnoafričkoj državi; i
 - koja su barem u 50-postotnom vlasništvu najmanje jedne države članice Europske unije ili najmanje jedne zapadnoafričke države, javnih tijela ili državljana najmanje jedne od tih država; i
 - (d) čija posada ispunjuje uvjete utvrđene u stavku 3.
3. Za potrebe članka 3. stavka 2. točke (d) posada mora biti sastavljena od najmanje 10 posto građana Zapadne Afrike ili Europske unije. Taj postotak podliježe pregledu Posebnog odbora za područje carina i olakšavanje trgovine svake tri (3) godine ili na zahtjev Europske unije ili Zapadne Afrike, uzimajući u obzir raspoloživost kvalificiranih državljana Zapadne Afrike.
4. Neovisno o stavku 2., na zahtjev jedne ili više zapadnoafričkih država, plovila koja su te države uzele u čarter ili najam smatraju se „njihovim plovilima” za ribolovne aktivnosti u njihovu isključivom gospodarskom pojasu pod uvjetom da je gospodarskim subjektima Europske unije unaprijed dana ponuda i da se poštuju načini provedbe koje je unaprijed utvrdio Poseban odbor za područje carina i olakšavanje trgovine. Poseban odbor za područje carina i olakšavanje trgovine osigurava poštovanje uvjeta utvrđenih u tom stavku.
5. Uvjeti iz stavka 2. mogu biti ispunjeni u raznim zapadnoafričkim državama te u državama na koje se primjenjuju razni Sporazumi o gospodarskom partnerstvu na koje se primjenjuje kumulacija. U tim se slučajevima proizvode smatra proizvodima s podrijetlom iz države zastave.

Članak 4.

Dostatno obrađeni ili prerađeni proizvodi

1. Za potrebe primjene članka 2., proizvodi koji nisu u cijelosti dobiveni smatraju se dostatno obrađenima ili prerađenima ako su ispunjeni uvjeti iz popisa u Prilogu II.

2. Za potrebe primjene članka 2., a neovisno o stavku 1., proizvodi iz Priloga II.(a) mogu se smatrati dostatno obrađenima ili prerađenima ako su ispunjeni uvjeti iz tog Priloga. Tijekom razdoblja od pet (5) godina od dana stupanja na snagu Sporazuma Prilog II.(a) primjenjuje se jedino na izvoz iz Zapadne Afrike, ne dovodeći u pitanje članak 44. stavak 2.
3. Za sve proizvode obuhvaćene ovim Sporazumom, uvjeti iz stavaka 1. i 2. odnose se na obradu ili preradu koja se mora obaviti na materijalima bez podrijetla uporabljenima u proizvodnji tih proizvoda te se primjenjuju samo u odnosu na te materijale. U skladu s tim slijedi da, ako se proizvod koji je stekao status proizvoda s podrijetlom ispunjenjem uvjeta određenih u nekom od popisa rabi u proizvodnji nekog drugog proizvoda, tada se na njega ne odnose uvjeti primjenjivi na proizvod u koji se on ugrađuje te se ne uzimaju u obzir materijali bez podrijetla koji su eventualno uporabljeni u njegovoj proizvodnji.
4. Neovisno o stavcima 1. i 2., materijali bez podrijetla koji se prema uvjetima utvrđenima u Dodatku II. i Dodatku II.(a) za određeni proizvod ne bi smjeli uporabiti u proizvodnji tog proizvoda ipak se mogu uporabiti, pod sljedećim uvjetima:
 - (a) njihova ukupna vrijednost ne premašuje 10 posto cijene proizvoda franko tvornica za proizvode iz Europske unije i 15 posto cijene proizvoda franko tvornica za proizvode iz Zapadne Afrike;
 - (b) primjenom ovog stavka ne premašuje se nijedan postotak iz popisa za maksimalnu vrijednost materijala bez podrijetla.
5. Stavak 4. ne primjenjuje se na proizvode iz poglavlja 50 do 63 Harmoniziranog sustava.
6. Stavci 1. do 5. primjenjuju se osim kako je predviđeno člankom 5.

Članak 5.

Nedostatna obrada ili prerada

1. Sljedeće radnje smatraju se nedostatnom obradom ili preradom za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom, bez obzira na to jesu li uvjeti iz članka 4. ispunjeni ili ne:
 - (a) radnje kojima se osigurava očuvanje proizvoda u dobrom stanju za vrijeme prijevoza i skladištenja;
 - (b) jednostavni postupci koji se sastoje od uklanjanja prašine, prosijavanja ili probira, sortiranja, razvrstavanja, spajanja (što uključuje stvaranje kompleta artikala), pranja, čišćenja, bojenja, poliranja, rezanja;
 - (c) otklanjanje oksida, ulja, boja ili drugih tvari za prekrivanje;
 - (d)
 - i. promjene ambalaže i rastavljanje i sastavljanje paketa;
 - ii. jednostavno pakiranje u boce, limenke, vreće, cjevaste spremnike, kutije, pričvršćivanje na kartone ili daske itd. te svi ostali jednostavni postupci pakiranja;
 - (e) stavljanje oznaka, naljepnica, logotipova i ostalih prepoznatljivih znakova na proizvode ili njihove ambalaže;
 - (f) jednostavno miješanje proizvoda, bez obzira na to jesu li različitih vrsta ili ne; miješanje šećera s bilo kojim drugim materijalom;

- (g) jednostavno sastavljanje dijelova radi dobivanja kompletnog proizvoda;
 - (h) jednostavno rastavljanje proizvoda na dijelove;
 - (i) glačanje ili prešanje tekstila;
 - (j) odvajanje od ljuske, djelomično ili potpuno bijeljenje, laštenje i stavljanje preljeva na žitarice ili rižu;
 - (k) postupci dodavanja boja ili aroma šećeru ili stvaranja šećernih grudica; djelomično ili potpuno mrvljenje kristalnog šećera;
 - (l) guljenje, uklanjanje koštica ili uklanjanje ljuski voća, orašastog voća i povrća;
 - (m) oštrenje, jednostavno bojenje ili jednostavno rezanje;
 - (n) kombinacija dvaju ili više postupaka iz točaka (a) do (m);
 - (o) klanje životinja.
2. Pri utvrđivanju smatra li se obrada ili prerada obavljena na proizvodu nedostatnom u smislu stavka 1. zajedno se razmatraju svi postupci obavljeni na određenom proizvodu u Europskoj uniji ili u Zapadnoj Africi.

Članak 6.

Obrada ili prerada materijala uvezenih u Europsku uniju bez carina

1. Ne dovodeći u pitanje članak 2., materijali bez podrijetla koji se mogu uvesti u Europsku uniju bez carina primjenom dogovorenih tarifa prema načelu najpovlaštenije države, u skladu s njezinom zajedničkom carinskom tarifom¹, smatraju se materijalima s podrijetlom iz zapadnoafričke države ako su uključeni u proizvod dobiven u toj zemlji, a podvrgnuti su obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 5. stavka 1.
2. Potvrde o prometu robe EUR.1 (polje 7) ili izjave na fakturi u dane u skladu sa stavkom 1. sadržavaju jedan od sljedećih navoda:
 - „Application of art. 6.1 of Protocol 1 to the WA-EU EPA”,
 - „Application de l’art. 6.1 du protocole n° 1 de l’APE AO-UE”,
 - „Aplicação do artigo 6.1 do Protocolo 1 do APE AO-UE”.
3. Europska unija svake godine Posebnom odboru za područje carina i olakšavanje trgovine dostavlja popis materijala na koje se ovaj članak primjenjuje. Nakon dostave popisa Europska komisija objavljuje ga u *Službenom listu Europske unije* (serija C), a zapadnoafričke države u skladu s vlastitim postupcima.
4. Kumulacija predviđena u ovom članku ne primjenjuje se na materijale koji su u trenutku uvoza u Europsku uniju podložni antidampinškim ili kompenzacijskim carinama ako imaju podrijetlo u zemlji koja je podložna tim antidampinškim ili kompenzacijskim carinama.

Članak 7.

Kumulacija podrijetla

¹ Vidi Prilog I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi te tekstove kojima se ta Uredba mijenja i ostale povezane tekstove.

1. Ne dovodeći u pitanje članak 2., materijali s podrijetlom iz jedne od stranaka, ostalih država AKP-a koje barem privremeno primjenjuju SGP, Republike Južne Afrike ili PZP-ova smatraju se materijalima s podrijetlom iz druge stranke ako su uključeni u proizvod koji je tamo dobiven, a podvrgnuti su obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 5. stavka 1.

Ako obrada ili prerada obavljena u dotičnoj stranci ne nadilazi postupke iz članka 5. stavka 1., dobiveni proizvod smatra se proizvodom s podrijetlom iz te stranke samo ako je tamo dodana vrijednost veća od vrijednosti uporabljenih materijala s podrijetlom iz bilo koje druge zemlje ili državnog područja. Ako to nije slučaj, smatra se da je dobiveni proizvod s podrijetlom iz zemlje ili državnog područja s najvećim udjelom u vrijednosti materijala s podrijetlom uporabljenih u proizvodnji gotova proizvoda.

Podrijetlo materijala s podrijetlom iz ostalih država AKP-a koje barem privremeno primjenjuju SGP i PZP-ova utvrđuje se u skladu s pravilima o podrijetlu primjenjivima u okviru preferencijalnih sporazuma između Europske unije i tih zemalja te u skladu s člankom 28.

2. Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 2., obrade i prerade obavljene u jednoj od stranaka, ostalim državama AKP-a koje barem privremeno primjenjuju SGP ili PZP-ovima smatraju se obavljenima u drugoj stranci ako su materijali podvrgnuti naknadnoj obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 5. stavka 1.

Ako obrade ili prerade obavljene u jednoj od stranaka ne nadilaze postupke iz članka 5. stavka 1., dobiveni proizvod smatra se proizvodom s podrijetlom iz te stranke samo ako je tamo dodana vrijednost veća od vrijednosti materijala uporabljenih u bilo kojoj od navedenih zemalja ili državnih područja. Ako to nije slučaj, dobiveni proizvod smatra se proizvodom s podrijetlom iz zemlje ili državnog područja s najvećim udjelom u vrijednosti materijala uporabljenih u proizvodnji gotova proizvoda.

Podrijetlo gotova proizvoda utvrđuje se u skladu s pravilima o podrijetlu ovog Protokola i člankom 28.

3. Kumulacija predviđena u stavcima 1. i 2. može se primijeniti na ostale države AKP-a koje barem privremeno primjenjuju SGP i na PZP-ove samo ako:

- (a) stranka primateljica i sve zemlje ili državna područja koji sudjeluju u stjecanju statusa proizvoda s podrijetlom sklopili su sporazum ili dogovor o administrativnoj suradnji kojim se jamči ispravna primjena ovog članka i koji sadržava upućivanje na uporabu odgovarajućih dokaza o podrijetlu;
- (b) Zapadna Afrika i Europska unija preko Europske komisije i Komisije ECOWAS-a razmjenjuju pojedinosti o sporazumima o administrativnoj suradnji s drugim zemljama ili državnim područjima iz ovog članka. Datum na koji se kumulacija predviđena u ovom članku može početi primjenjivati na zemlje ili državna područja iz ovog članka koji su ispunili potrebne uvjete Europska unija objavljuje u *Službenom listu Europske unije* (serija C), a zapadnoafričke države u skladu s vlastitim postupcima.

4. Kumulacija predviđena u ovom članku može se primjenjivati tek nakon 1. listopada 2015. za proizvode uvrštene u popis iz Priloga IX. ako su materijali uporabljeni za proizvodnju tih proizvoda s podrijetlom iz druge države AKP-a koja barem privremeno primjenjuje SGP ili su tamo obrađeni ili prerađeni.

5. Kumulacija predviđena u ovom članku ne primjenjuje se na materijale:
- (a) iz tarifnih brojeva 1604 i 1605 Harmoniziranog sustava, s podrijetlom iz pacifičkih država potpisnica SGP-a u skladu s člankom 6. stavkom 6. Protokola Privremenog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane²;
 - (b) iz tarifnih brojeva 1604 i 1605 Harmoniziranog sustava, s podrijetlom iz pacifičkih država potpisnica SGP-a u skladu s mogućim budućim odredbama sveobuhvatnog Sporazuma o gospodarskom partnerstvu sklopljenog između Europske unije i pacifičkih država AKP-a;
 - (c) s podrijetlom iz Republike Južne Afrike koji ne mogu biti uvezeni izravno u Europsku uniju bez carina i bez kvota.
6. Europska unija svake godine Posebnom odboru za područje carina i olakšavanje trgovine dostavlja popis materijala iz stavka 5. točke (c) ovog članka. Nakon dostave popisa Europska komisija objavljuje ga u *Službenom listu Europske unije* (serija C), a zapadnoafričke države u skladu s vlastitim postupcima.

Članak 8.

Kumulacija s ostalim zemljama na koje se primjenjuje uvoz bez carina i kvota na tržište Europske unije

1. Ne dovodeći u obzir članak 2., materijali s podrijetlom iz zemalja i državnih područja:
- (a) na koje se primjenjuje „poseban režim za najmanje razvijene zemlje” utvrđen u okviru sustava općih carinskih povlastica Europske unije;
 - (b) na koje se primjenjuje uvoz bez carina i kvota na tržište Europske unije u skladu s općim odredbama sustava općih carinskih povlastica;
- smatraju se materijalima s podrijetlom iz zapadnoafričke države ako su uključeni u proizvod dobiven u toj zemlji.
- Ti materijali ne moraju nužno tamo biti podvrgnuti dostatnoj preradi ili obradi pod uvjetom da su tamo podvrgnuti preradi ili obradi koja nadilazi postupke iz članka 5. stavka 1. Ako sadržavaju i materijale bez podrijetla, kako bi se smatrali proizvodima s podrijetlom iz Zapadne Afrike, svi proizvodi u koje su ti materijali uključeni moraju biti podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u skladu s člankom 4.
- 1.2. Podrijetlo materijala iz ostalih dotičnih zemalja ili državnih područja utvrđuje se u skladu s pravilima o podrijetlu primjenjivima na temelju sustava općih carinskih povlastica Europske unije i u skladu s člankom 28.
- 1.3. Kumulacija predviđena u ovom stavku ne primjenjuje se na materijale:
- (a) koji su pri uvozu u Europsku uniju podložni antidampinškim ili kompenzacijskim carinama ako imaju podrijetlo u zemlji koja je podložna tim antidampinškim ili kompenzacijskim carinama;
 - (b) koji su obuhvaćeni tarifnim brojevima Harmoniziranog sustava 3302.10 i 3501.10;

² Odluka Vijeća 2009/729/EZ od 13. srpnja 2009.

- (c) koji obuhvaćaju proizvode od tune razvrstane u poglavlje 3 Harmoniziranog sustava, a na njih se primjenjuje sustav općih carinskih povlastica Europske unije;
 - (d) za koje su tarifne povlastice ukinute (gradiranje) ili suspendirane (zaštitna klauzula) u okviru sustava općih carinskih povlastica Europske unije.
2. Podložno obavijesti zapadnoafričke države te ne dovodeći u pitanje članak 2. i poštujući stavke 2.1., 2.2. i 5., materijali s podrijetlom iz zemalja ili državnih područja na koje se primjenjuju sporazumi ili dogovori kojima se predviđa uvoz bez carina i kvota na tržište Europske unije smatraju se materijalima s podrijetlom iz zapadnoafričke države. Zapadnoafrička država dostavlja obavijest Europskoj uniji preko Europske komisije. Kumulacija će se primjenjivati sve dok budu ispunjeni uvjeti za njezino odobrenje. Dotični materijali ne moraju nužno biti podvrgnuti dostatnoj preradi ili obradi pod uvjetom da su podvrgnuti preradi ili obradi koja nadilazi postupke iz članka 5. stavka 1.
- 2.1. Podrijetlo materijala iz ostalih dotičnih zemalja ili državnih područja utvrđuje se u skladu s pravilima o podrijetlu primjenjivima na temelju preferencijalnih sporazuma ili dogovora između Europske unije i tih zemalja i državnih područja te u skladu s člankom 28.
- 2.2. Kumulacija predviđena u ovom stavku ne primjenjuje se na materijale:
- (a) koji su obuhvaćeni poglavljima 1 do 24 Harmoniziranog sustava ili uvršteni u popis proizvoda iz Priloga 1. stavka 1. točke (ii) Sporazuma o poljoprivredi uključenog u sporazum GATT/OMC iz 1994.;
 - (b) koji su pri uvozu u Europsku uniju podložni antidampinškim ili kompenzacijskim carinama ako imaju podrijetlo u zemlji koja je podložna tim antidampinškim ili kompenzacijskim carinama;
 - (c) koji su na temelju sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i treće zemlje podložni trgovinskim mjerama i zaštitnim mjerama ili bilo kojoj drugoj mjeri kojom se zabranjuje uvoz tih proizvoda na tržište Europske unije bez carina i bez kvota.
3. Europska unija svake godine Posebnom odboru za područje carina i olakšavanje trgovine dostavlja popis materijala i zemalja na koje se primjenjuje stavak 1. Nakon dostave popisa Europska komisija objavljuje ga u *Službenom listu Europske unije* (serija C), a zapadnoafričke države u skladu s vlastitim postupcima. Zapadna Afrika svake godine Poseban odbor za područje carina i olakšavanje trgovine obavješćuje o materijalima na koje se primjenjuje kumulacija predviđena u stavcima 1. i 2.
4. Potvrde o prometu robe EUR.1 (polje 7) ili izjave na fakturi izdane u skladu sa stavcima 1. i 2. sadržavaju jedan od sljedećih navoda:
- „Application of art. 8.1 or 8.2 of Protocol 1 to the WA-EU EPA”,
 - „Application de l’art. 8.1 ou 8.2 du Protocole n° 1 de l’APE AO-UE”,
 - „Aplicação do artigo 8.1 ou 8.2 do Protocolo do APE AO-EU”.
5. Kumulacija predviđena stavcima 1. i 2. ovog članka može se primijeniti samo pod sljedećim uvjetima:
- (a) sve zemlje koje sudjeluju u stjecanju statusa proizvoda s podrijetlom sklopile su sporazum ili dogovor o administrativnoj suradnji kojim se jamči ispravna

primjena ovog članka i koji sadržava upućivanje na uporabu odgovarajućih dokaza o podrijetlu;

- (b) najmanje jedna zapadnoafrička država Europskoj uniji preko Europske komisije dostavlja pojedinosti o sporazumima o administrativnoj suradnji s drugim zemljama ili državnim područjima iz ovog članka. Komisija u *Službenom listu Europske unije* (serija C) objavljuje datum na koji se kumulacija previđena u ovom članku može početi primjenjivati na zemlje i područja iz ovog članka koji su ispunili potrebne uvjete.

Članak 9.

Kvalifikacijska jedinica

1. Kvalifikacijska jedinica za primjenu odredaba ovog Protokola jest proizvod koji služi kao osnovna jedinica pri utvrđivanju razvrstavanja prema nomenklaturi iz Harmoniziranog sustava.

U skladu s tim slijedi sljedeće:

- (a) ako je proizvod koji se sastoji od skupine ili garniture proizvoda razvrstan u jedan broj Harmoniziranog sustava, cjelina predstavlja jednu kvalifikacijsku jedinicu;
 - (b) ako se pošiljka sastoji od više istovjetnih proizvoda razvrstanih u isti broj Harmoniziranog sustava, odredbe ovog Protokola primjenjuju se na svaki od dotičnih proizvoda zasebno.
2. Ako je, prema općem pravilu 5 Harmoniziranog sustava, ambalaža razvrstana zajedno s proizvodom koji sadržava, mora se smatrati da čini cjelinu s proizvodom i za potrebe utvrđivanja podrijetla.

Članak 10.

Dodatci, rezervni dijelovi i alati

Pribor, zamjenski dijelovi i alati koji se šalju s određenom opremom, strojem, uređajem ili vozilom, a koji su dio redovite opreme i stoga uključeni u cijenu ili koji nisu zasebno fakturirani, smatraju se sastavnim dijelom dotične opreme, stroja, uređaja ili vozila.

Članak 11.

Kompleti

U smislu općeg pravila 3 Harmoniziranog sustava, kompleti se smatraju proizvodom s podrijetlom pod uvjetom da su svi proizvodi uključeni u sastav kompleta proizvodi s podrijetlom. Usprkos tome, kompleti sastavljeni od proizvoda s podrijetlom i onih bez podrijetla u cjelini se smatraju proizvodom s podrijetlom pod uvjetom da vrijednost proizvoda bez podrijetla ne premašuje 15 posto cijene kompleta franko tvornica.

Članak 12.

Neutralni elementi

Za potrebe utvrđivanja ima li određeni proizvod status proizvoda s podrijetlom, nije potrebno utvrditi podrijetlo sljedećih elemenata koji se mogu uporabiti u njegovoj proizvodnji:

- (a) energije i goriva;
- (b) postrojenja i opreme;
- (c) strojeva i alata;
- (d) robe koja ne ulazi u završni sastav proizvoda i koja tome nije namijenjena.

Članak 13.

Računovodstveno odvajanje

1. Ako zbog održavanja zasebnih zaliha zamjenjivih materijala s podrijetlom i onih bez podrijetla dođe do znatnih troškova ili poteškoća, carinska tijela mogu, za potrebe upravljanja tim zalihama, na pisani zahtjev zainteresiranih strana, odobriti primjenu metode takozvanog „računovodstvenog odvajanja” (dalje u tekstu „metoda”).
2. Metoda iz stavka 1. primjenjuje se i na sirovi šećer bez dodanih aroma ili tvari za bojenje, za rafiniranje, s podrijetlom i bez podrijetla, iz tarifnih brojeva 1701 12, 1701 13 i 1701 14 Harmoniziranog sustava, koji je fizički kombiniran ili miješan u zapadnoafričkoj državi odnosno Europskoj uniji prije uvoza u Europsku uniju odnosno zapadnoafričke države.
3. Tom se metodom osigurava da broj dobivenih proizvoda koji bi se mogli smatrati proizvodima s podrijetlom iz zapadnoafričkih država ili Europske unije u svako doba bude jednak broju koji bi bio dobiven da su zalihe bile fizički razdvojene.
4. Carinska tijela mogu dodijeliti odobrenje iz stavaka 1. i 2. u skladu s uvjetima koje smatraju prikladnima.
5. Metoda se primjenjuje i njezina se primjena evidentira u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima u zemlji u kojoj je proizvod proizveden.
6. Korisnik metode može, ovisno o slučaju, sastaviti dokaze o podrijetlu ili zahtjev za dokaze o podrijetlu za količinu proizvoda koji bi se mogli smatrati proizvodima s podrijetlom. Na zahtjev carinskih tijela korisnik je dužan dati izjavu o načinu evidentiranja količina.
7. Carinska tijela nadgledaju korištenje odobrenja i mogu ga opozvati ako se korisnik njime na bilo koji način koristi neprimjereno ili ne ispunjuje neki od ostalih uvjeta utvrđenih u ovom Protokolu.
8. Za potrebe stavaka 1. i 2. „zamjenjivi materijali” ili „zamjenjivi proizvodi” znači materijali ili proizvodi iste vrste i iste komercijalne kvalitete s istim tehničkim i fizičkim karakteristikama, koji se ne mogu razlikovati jedni od drugih za potrebe utvrđivanja podrijetla.

GLAVA III.

TERITORIJALNI UVJETI

Članak 14.

Načelo teritorijalnosti

1. Osim kako je predviđeno člancima 6., 7. i 8., uvjeti za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom iz glave II. moraju biti ispunjeni bez prekida u zapadnoafričkim državama ili u Europskoj uniji.

2. Osim kako je predviđeno člancima 6., 7. i 8., u slučaju vraćanja robe s podrijetlom izvezene iz Zapadne Afrike ili Europske unije u neku drugu zemlju, ta se roba mora smatrati robom bez podrijetla, osim ako je, na način prihvatljiv carinskim tijelima, moguće dokazati:
 - (a) da je vraćena roba ista ona koja je bila izvezena; i
 - (b) da roba nije podvrgnuta nikakvim postupcima, osim onima koji su bili prijeko potrebni kako bi se očuvala u dobrom stanju dok se nalazila u toj zemlji ili za vrijeme izvoza.
3. Na stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom pod uvjetima navedenima u glavi II. ne utječe obrada ili prerada obavljena izvan Europske unije ili Zapadne Afrike na proizvodima izvezenima iz Europske unije ili Zapadne Afrike ili naknadno ponovno uvezenima, pod uvjetom:
 - (a) da su dotični proizvodi u cijelosti dobiveni u Europskoj uniji ili u Zapadnoj Africi ili da su prije izvoza bili podvrgnuti obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 5.; i
 - (b) da se, na način prihvatljiv carinskim tijelima, mogu podnijeti dokazi:
 - i. da su obrade ili prerade obavljene izvan Europske unije ili Zapadne Afrike provedeni u skladu s aranžmanima vanjske proizvodnje ili sličnim aranžmanima;
 - ii. da je ponovno uvezena roba rezultat obrade ili prerade izvezenih proizvoda; i
 - iii. da svi troškovi nastali izvan Zapadne Afrike ili Europske unije, uključujući vrijednost tamo dodanih materijala, ne premašuju 10 posto cijene franko tvornica gotova proizvoda s navodnim statusom proizvoda s podrijetlom.
4. Za robu koja ispunjuje uvjete iz stavka 3., svi troškovi nastali izvan Zapadne Afrike ili Europske unije, uključujući vrijednost tamo dodanih materijala, bit će pripisani materijalima bez podrijetla. U tom se slučaju status robe s podrijetlom utvrđuje primjenom pravila utvrđenih u Prilogu II. zbrajanjem ukupne vrijednosti materijala bez podrijetla uporabljenih bilo unutar Europske unije ili Zapadne Afrike bilo izvan njih.
5. Stavci 3. i 4. primjenjuju se na proizvode koji se mogu smatrati dostatno obrađenima ili prerađenima samo uz primjenu općenitog odstupanja iz članka 4. stavka 4.
6. Stavci 3. i 4. ne primjenjuju se na proizvode iz poglavlja 50 do 63 Harmoniziranog sustava.

Članak 15.

Izravni prijevoz

1. Preferencijalni tretman predviđen Sporazumom primjenjuje se samo na proizvode koji ispunjuju uvjete ovog Protokola i koji se prevoze izravno između Zapadne Afrike i Europske unije ili preko državnih područja drugih zemalja iz članaka 6., 7. i 8. s kojima se primjenjuje kumulacija. Međutim proizvodi koji predstavljaju jedinstvenu pošiljku mogu se prevoziti preko drugih državnih područja te, u slučaju potrebe, pretovariti ili privremeno skladištiti na dotičnim državnim područjima pod uvjetom da ostanu pod nadzorom carinskih tijela u zemlji provoza ili skladištenja i da

ondje ne budu podvrgnuti drugim postupcima osim istovara, ponovnog utovara ili drugog postupka čija je svrha očuvanje proizvoda u dobrom stanju.

Proizvodi s podrijetlom mogu se prevoziti vodovima preko državnih područja osim državnih područja Zapadne Afrike ili Europske unije.

2. Dokaz da su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. dostavlja se carinskim tijelima zemlje uvoznice podnošenjem:
 - (a) jedinstvene prijevozne isprave koja se odnosi na prolaz preko zemlje provoza; ili
 - (b) potvrde koju izdaju carinska tijela zemlje provoza u kojoj se navodi:
 - i. točan opis proizvoda;
 - ii. datum istovara i ponovnog utovara proizvoda i, prema potrebi, nazivi brodova ili drugih uporabljenih prijevoznih sredstava; te
 - iii. potvrda uvjeta pod kojima je roba ostala u zemlji provoza; ili
 - (c) u nedostatku navedenog, bilo kojeg dijela pripadajuće dokumentacije.

Članak 16.

Izložbe

1. Na proizvode s podrijetlom koji se šalju na izložbu u zemlju ili državno područje osim onih navedenih u člancima 6., 7. i 8., a na koje se primjenjuje kumulacija i koji se nakon izložbe prodaju za uvoz u Europsku uniju ili u Zapadnu Afriku, pri uvozu se primjenjuju odredbe Sporazuma pod uvjetom da se, na način prihvatljiv carinskim tijelima, dokaže:
 - (a) da je izvoznik te proizvode poslao iz Zapadne Afrike ili Europske unije u zemlju u kojoj se održavala izložba te da ih je tamo izlagao;
 - (b) da je taj izvoznik proizvode prodao ili na drugi način njima raspolagao u korist primatelja u Zapadnoj Africi ili Europskoj uniji;
 - (c) da su proizvodi tijekom izložbe ili odmah nakon nje otpremljeni u stanju u kojem su bili poslani na izložbu; i
 - (d) da od trenutka kada su poslani na izložbu proizvodi nisu uporabljeni ni u koju drugu svrhu osim izlaganja na izložbi.
2. Dokaz o podrijetlu mora se izdati ili sastaviti u skladu s odredbama glave IV. te na uobičajen način podnijeti carinskim tijelima zemlje uvoznice. Na njemu moraju biti navedeni naziv i adresa izložbe. Prema potrebi može se zatražiti dodatna dokumentacija s dokazima o uvjetima prema kojima su proizvodi bili izloženi.
3. Stavak 1. primjenjuje se na sve trgovinske, industrijske, poljoprivredne ili obrtničke izložbe, sajmove ili slične javne priredbe ili izlaganja, osim izlaganja u privatne svrhe radi prodaje stranih proizvoda u trgovinama ili poslovnim prostorima, tijekom kojih proizvodi ostaju pod carinskim nadzorom.

GLAVA IV.

DOKAZ O PODRIJETLU

Članak 17.

Opći uvjeti

1. Na proizvode s podrijetlom iz Zapadne Afrike pri uvozu u Europsku uniju i na proizvode s podrijetlom iz Europske unije pri uvozu u Zapadnu Afriku primjenjuju se odredbe Sporazuma, uz uvjet podnošenja:
 - (a) potvrde o prometu robe EUR.1, čiji se ogledni primjerak nalazi u Prilogu III.; ili
 - (b) u slučajevima iz članka 22. stavka 1., izjave (dalje u tekstu „izjava na fakturi”) koju izvoznik sastavlja na fakturi, potvrdi o isporuci ili bilo kojoj drugoj komercijalnoj ispravi u kojoj su dotični proizvodi opisani dovoljno detaljno kako bi ih se moglo identificirati; tekst izjave na fakturi nalazi se u Prilogu IV.
2. Neovisno o stavku 1., u slučajevima iz članka 27., na proizvode s podrijetlom u smislu ovog Protokola primjenjuju se odredbe Sporazuma bez potrebe podnošenja bilo koje prethodno navedene isprave.
3. Za potrebe primjene odredaba ove glave, izvoznici se nastoje koristiti jezikom koji je zajednički Zapadnoj Africi i Europskoj uniji.

Članak 18.

Postupak za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1

1. Potvrdu o prometu robe EUR.1 izdaju carinska tijela zemlje izvoznice na pisani zahtjev izvoznika ili, na odgovornost izvoznika, njegova ovlaštenog zastupnika.
2. U tu svrhu uvoznik ili njegov ovlašten zastupnik ispunjuju potvrdu o prometu robe EUR.1 i obrazac zahtjeva čiji se ogledni primjerci nalaze u Prilogu III. Ti se obrasci ispunjuju u skladu s odredbama ovog Protokola. Ako se ispunjuju rukom, treba rabiti tintu i tiskana slova. Opis proizvoda mora biti sadržan u polju namijenjenom za tu svrhu, bez proreda. Ako polje nije potpuno ispunjeno, ispod posljednjeg retka opisa proizvoda povlači se vodoravna crta, a prazan prostor precrtava se.
3. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 mora u bilo kojem trenutku biti spreman, na zahtjev carinskih tijela zemlje izvoznice u kojoj se izdaje potvrda o prometu robe EUR.1, podnijeti svu pripadajuću dokumentaciju kojom se dokazuje status proizvoda s podrijetlom za dotične proizvode te ispunjenje ostalih uvjeta predviđenih ovim Protokolom.
4. Potvrdu o prometu robe EUR.1 izdaju carinska tijela države članice Europske unije ili zapadnoafričke države ako se dotični proizvodi mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz Europske unije, Zapadne Afrike ili druge zemlje ili državnog područja iz članka 6., 7. i 8. te ako ispunjuju ostale uvjete iz ovog Protokola.
5. Carinska tijela koja izdaju potvrde EUR.1 poduzimaju sve korake potrebne za provjeru statusa proizvoda s podrijetlom te ispunjenja ostalih uvjeta predviđenih ovim Protokolom. U tu svrhu imaju pravo zatražiti sve dokaze i izvršiti sve inspekcijske preglede računa izvoznika ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom. Carinska tijela koja izdaju potvrdu EUR.1 moraju provjeriti i jesu li obrasci iz stavka 2. propisno ispunjeni. U prvom redu provjeravaju je li polje predviđeno za opis proizvoda ispunjeno tako da se isključuje svaka mogućnost neovlaštenog dopisivanja.
6. Datum izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1 navodi se u polju 11. potvrde.

7. Potvrdu o prometu robe EUR.1 izdaju carinska tijela te je daju na raspolaganje izvozniku odmah nakon realizacije ili organizacije izvoza.

Članak 19.

Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR.1

1. Neovisno o članku 18. stavku 7., potvrda o prometu robe EUR.1 može iznimno biti izdana nakon izvoza proizvoda na koje se odnosi:
 - (a) ako u trenutku izvoza nije izdana zbog pogrešaka ili nenamjernih propusta ili posebnih okolnosti; ili
 - (b) ako se dokaže da je potvrda o prometu robe EUR.1 izdana, na način prihvatljiv carinskim tijelima, ali pri uvozu nije prihvaćena iz tehničkih razloga.
2. Za potrebe provedbe stavka 1., izvoznik u svojem zahtjevu mora navesti mjesto i datum izvoza proizvoda na koje se odnosi potvrda o prometu robe EUR.1 te razloge podnošenja zahtjeva.
3. Carinska tijela mogu naknadno izdati potvrdu o prometu robe EUR.1 tek nakon što provjerom utvrde da su podaci iz zahtjeva izvoznika sukladni s podacima iz odgovarajuće evidencije.
4. Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR.1 sadržavaju jedan od sljedećih navoda:

„ISSUED RETROSPECTIVELY”

„DELIVRE A POSTERIORI”

„EMITIDO A POSTERIORI”
5. Navod iz stavka 4. unosi se u polje „Bilješke” na potvrdi o prometu robe EUR.1.

Članak 20.

Izdavanje duplikata potvrde o prometu robe EUR.1

1. U slučaju krađe, gubitka ili uništenja potvrde o prometu robe EUR.1, izvoznik od carinskih tijela koja su je izdala može zatražiti duplikat izdan na temelju izvoznih isprava koje se kod njih nalaze.
2. Tako izdani duplikat sadržava jedan od sljedećih navoda:

„DUPLICATE”

„DUPLICATA”

„SEGUNDA VIA”
3. Navod iz stavka 2. unosi se u polje „Bilješke” na duplikatu potvrde o prometu robe EUR.1.
4. Duplikat, koji mora sadržavati datum izdavanja izvorne potvrde o prometu robe EUR.1, počinje vrijediti s tim datumom.

Članak 21.

Izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1 na temelju prethodno izdanog ili sastavljenog dokaza o podrijetlu

Ako se proizvodi s podrijetlom stavljaju pod nadzor carinskog ureda u zapadnoafričkoj državi ili Europskoj uniji, moguće je zamijeniti izvorni dokaz o podrijetlu jednom ili više potvrda o prometu robe EUR.1 za potrebe slanja svih tih proizvoda ili nekih od njih drugdje osim u Zapadnu Afriku ili Europsku uniju. Te zamjenske potvrde o prometu robe EUR.1 izdaje carinarnica pod čiji su nadzor stavljeni proizvodi, a potvrđuje ih carinsko tijelo pod čiji su nadzor stavljeni proizvodi.

Članak 22.

Uvjeti za sastavljanje izjave na fakturi

1. Izjavu na fakturi iz članka 17. stavka 1. točke (b) može sastaviti:
 - (a) odobreni izvoznik u smislu članka 23.; ili
 - (b) bilo koji izvoznik za pošiljke koje se sastoje od jednog ili više paketa koji sadržavaju proizvode s podrijetlom čija ukupna vrijednost ne premašuje EUR 6 000.
2. Izjava na fakturi može se sastaviti ako se dotični proizvodi mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz Zapadne Afrike, Europske unije ili neke od drugih zemalja iz članka 6., 7. i 8. i ako ispunjuju ostale uvjete predviđene ovim Protokolom.
3. Izvoznik koji sastavlja izjavu na fakturi mora u bilo kojem trenutku biti spreman, na zahtjev carinskih tijela zemlje izvoznice, podnijeti svu pripadajuću dokumentaciju kojom se dokazuje da dotični proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom da te da su ispunjeni ostali uvjeti predviđeni ovim Protokolom.
4. Izjavu na fakturi izvoznik sastavlja tako što na fakturi, dostavnici ili drugoj komercijalnoj ispravi otipka strojem ili otisne u pečatnom ili tiskanom obliku izjavu čiji je tekst naveden u Prilogu IV., na jednoj od jezičnih verzija iz tog Priloga, u skladu s odredbama unutarnjih zakona zemlje izvoznice. Ako je izjava pisana rukom, treba rabiti tintu i tiskana slova.
5. Izjave na fakturi sadržavaju izvorni vlastoručni potpis izvoznika. Međutim odobreni izvoznik u smislu članka 23. ne mora potpisati te izjave pod uvjetom da se carinskim tijelima zemlje izvoznice pisano obveže da prihvaća punu odgovornost, kao da ih je vlastoručno potpisao, za sve izjave na fakturi u kojima je imenovan.
6. Izvoznik može sastaviti izjavu na fakturi pri izvozu proizvoda na koje se izjava odnosi ili nakon njega pod uvjetom da se izjava podnese u zemlji uvoznici najkasnije dvije (2) godine nakon uvoza proizvoda na koje se odnosi.

Članak 23.

Odobreni izvoznik

1. Carinska tijela zemlje izvoznice mogu za sastavljanje izjava na fakturi, bez obzira na vrijednost dotičnih proizvoda, ovlastiti bilo kojeg izvoznika koji često izvozi proizvode u skladu s odredbama o trgovinskoj suradnji ovog Sporazuma i koji je, na način prihvatljiv carinskim tijelima, dao sva potrebna jamstva za provjeru statusa proizvoda s podrijetlom te ispunio sve ostale uvjete ovog Protokola.
2. Carinska tijela mogu dodijeliti status odobrenog izvoznika u skladu sa svim uvjetima koje smatraju prikladnima.

3. Carinska tijela odobrenom izvozniku dodjeljuju broj carinskog ovlaštenja, koji mora biti naveden u izjavi na fakturi.
4. Carinska tijela nadgledaju način na koji se odobreni izvoznik koristi ovlaštenjem.
5. Carinska tijela mogu u bilo kojem trenutku povući ovlaštenje. To moraju učiniti ako odobreni izvoznik više ne daje jamstva iz stavka 1., ako ne ispunjuje uvjete iz stavka 2. ili na drugi način nepropisno koristi ovlaštenje.

Članak 24.

Valjanost dokaza o podrijetlu

1. Dokaz o podrijetlu valjan je deset (10) mjeseci od datuma izdavanja u zemlji izvoznici i u tom se razdoblju mora podnijeti carinskim tijelima zemlje uvoznice.
2. Dokazi o podrijetlu koji se podnose carinskim tijelima zemlje uvoznice nakon konačnog datuma za podnošenje iz stavka 1. mogu biti prihvaćeni za potrebe primjene preferencijalnog tretmana ako je do nedostavljanja dokaza prije konačnog datuma došlo zbog iznimnih okolnosti.
3. U ostalim slučajevima zakašnjelog podnošenja carinska tijela zemlje uvoznice mogu prihvatiti dokaze o podrijetlu ako su im proizvodi bili dostavljeni prije navedenog konačnog datuma.

Članak 25.

Podnošenje dokaza o podrijetlu

Dokazi o podrijetlu podnose se carinskim tijelima zemlje uvoznice u skladu s postupcima primjenjivima u toj zemlji. Ta tijela mogu zatražiti prijevod dokaza o podrijetlu. Mogu zatražiti i da uz uvoznju deklaraciju bude priložena izjava uvoznika da proizvodi ispunjuju uvjete potrebne za primjenu Sporazuma.

Članak 26.

Uvoz u dijelovima

Ako se, na zahtjev uvoznika i pod uvjetima koje utvrđuju carinska tijela zemlje uvoznice, rastavljeni ili nesastavljeni proizvodi, u smislu općeg pravila 2 (a) Harmoniziranog sustava, iz odsjeka XVI i XVII ili tarifnih brojeva 7308 i 9406 Harmoniziranog sustava uvoze u dijelovima, carinskim tijelima se pri uvozu prvog dijela podnosi samo jedan dokaz o podrijetlu.

Članak 27.

Izuzeća od dokaza o podrijetlu

1. Proizvodi koje u malenim paketima šalju fizičke osobe fizičkim osobama ili koji čine osobnu prtljagu putnika smatraju se proizvodima s podrijetlom bez potrebe podnošenja dokaza o podrijetlu pod uvjetom da uvoz proizvoda nije trgovinske naravi, da postoji izjava da proizvodi ispunjuju uvjete ovog Protokola te da ne postoji sumnja u istinitost te izjave. Ako se proizvodi šalju poštom, ta se izjava može dati na carinskoj deklaraciji CN22/CN23 ili na listu papira koji se prilaže toj ispravi.
2. Uvoz koji je povremene naravi i sastoji se isključivo od proizvoda za osobnu uporabu primatelja ili putnika ili njihovih obitelji neće se smatrati uvozom trgovinske

naravi ako je iz naravi i količine proizvoda očito da se ne radi o komercijalnoj uporabi.

3. Nadalje, ukupna vrijednost tih proizvoda ne smije premašiti EUR 500 za manje pakete ili EUR 1 200 za sadržaj osobne prtljage putnika.

Članak 28.

Informativni postupak u kumulacijske svrhe

1. Kada se primjenjuje članak 7. stavak 1., dokaz o statusu proizvoda s podrijetlom u smislu ovog Protokola za materijale iz Zapadne Afrike, Europske unije, druge države AKP-a koja barem privremeno primjenjuje SGP ili PZP-a osigurava se potvrdom o prometu robe EUR.1 ili izjavom dobavljača, čiji se ogledni primjerci nalaze u Prilogu V. A ovog Protokola, a koje dostavlja izvoznik iz Zapadne Afrike ili Europske unije, odakle dolaze materijali.
2. Kada se primjenjuje članak 7. stavak 2., dokaz o statusu obrade ili prerade obavljene u Zapadnoj Africi, Europskoj uniji, drugoj državi AKP-a koja barem privremeno primjenjuje SGP ili PZP-u osigurava se izjavom dobavljača, čiji se ogledni primjerak nalazi u Prilogu V. B ovog Protokola, a koju dostavlja izvoznik iz Zapadne Afrike ili Europske unije, odakle dolaze materijali.
3. Kada se primjenjuje članak 8. stavak 1., dokazi koje treba dostaviti radi dokazivanja podrijetla utvrđuju se u skladu s pravilima primjenjivima na zemlje na koje se primjenjuje sustav općih carinskih povlastica³.
4. Kada se primjenjuje članak 8. stavak 2., dokazi koje treba dostaviti radi dokazivanja podrijetla utvrđuju se u skladu s pravilima uspostavljenima u relevantnim dogovorima ili sporazumima.
5. Dobavljač sastavlja zasebnu izjavu dobavljača za svaku pošiljku robe, bilo na komercijalnoj fakturi koja se odnosi na pošiljku, bilo u prilogu te fakture, ili na potvrdi o isporuci ili drugoj komercijalnoj ispravi koja se odnosi na pošiljku, a u kojoj su dotični materijali opisani dovoljno detaljno kako bi ih se moglo identificirati.
6. Izjava dobavljača može se sastaviti na unaprijed ispisanom obrascu.
7. Izjave dobavljača sadržavaju izvorni vlastoručni potpis dobavljača. Međutim ako su račun i izjava dobavljača sastavljeni elektroničkim putem, izjava dobavljača ne mora nužno biti potpisana vlastoručno pod uvjetom da je nadležni službenik društva dobavljača identificiran na način prihvatljiv carinskim tijelima države u kojoj je sastavljena izjava dobavljača. Navedena carinska tijela mogu utvrditi uvjete provedbe ovog stavka.
8. Izjave dobavljača podnose se carinskim tijelima zemlje izvoznice od kojih je zatraženo izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1.
9. Dobavljač koji sastavlja izjavu mora biti spreman u bilo kojem trenutku, na zahtjev carinskih tijela zemlje u kojoj se izjava sastavlja, podnijeti svu pripadajuću dokumentaciju kojom se dokazuje da su podatci na izjavi točni.

³ Vidi Uredbu Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice

10. Izjave dobavljača i informativni obrasci izdani prije datuma stupanja na snagu ovog Protokola u skladu s člankom 26. Protokola 1. Sporazuma iz Cotonoua i dalje su valjani.

Članak 29.

Pripadajuća dokumentacija

Isprave iz članka 18. stavka 3. i članka 22. stavka 3. namijenjene dokazivanju da se proizvodi obuhvaćeni potvrdom o prometu robe EUR.1 ili izjavom na fakturi mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz Zapadne Afrike, Europske unije ili druge zemlje ili državnog područja iz članka 6., 7. i 8. te da ispunjuju ostale uvjete iz ovog Protokola mogu se, među ostalim, sastojati od sljedećeg:

- (a) izravnog dokaza o postupcima koje je izvoznik ili dobavljač proveo da bi dobio dotičnu robu, koji se, primjerice, nalazi u njegovim računima ili unutarnjoj knjigovodstvenoj evidenciji;
- (b) isprava kojima se za uporabljene materijale dokazuje status materijala s podrijetlom, izdanih ili sastavljenih u Zapadnoj Africi, Europskoj uniji ili nekoj drugoj zemlji ili državnom području iz članka 6., 7. i 8. ako se te isprave rabe u skladu s unutarnjim pravom;
- (c) isprava kojima se dokazuje obrada ili prerada materijala u Zapadnoj Africi, Europskoj uniji ili nekoj drugoj zemlji ili državnom području iz članka 6., 7. i 8. sastavljenih ili izdanih u Zapadnoj Africi, Europskoj uniji ili nekoj drugoj zemlji ili državnom području iz članka 6., 7. i 8. ako se te isprave rabe u skladu s unutarnjim pravom;
- (d) potvrda o prometu robe EUR.1 ili izjava na fakturi kojima se za uporabljene materijale dokazuje status materijala s podrijetlom, izdanih ili sastavljenih u zapadnoafričkoj državi, Europskoj uniji ili nekoj drugoj zemlji ili državnom području iz članka 6., 7. i 8. u skladu s ovim Protokolom.

Članak 30.

Čuvanje dokaza o podrijetlu i pripadajuće dokumentacije

- 1. Izvoznik koji zatraži izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 dužan je čuvati dokumentaciju iz članka 18. stavka 3. tijekom razdoblja od najmanje tri (3) godine.
- 2. Izvoznik koji sastavlja izjavu na fakturi dužan je čuvati presliku izjave te isprave iz članka 22. stavka 3. tijekom razdoblja od najmanje tri (3) godine.
- 3. Dobavljač koji sastavlja izjavu dobavljača dužan je čuvati preslike izjave i fakture, dostavnice ili drugih komercijalnih isprava uz koje se izjava prilaže te isprave iz članka 28. stavka 9. tijekom razdoblja od najmanje tri (3) godine.
- 4. Carinska tijela zemlje izvoznice koja izdaju potvrdu o prometu robe EUR.1 dužna su čuvati obrazac zahtjeva iz članka 18. stavka 2. tijekom razdoblja od najmanje tri (3) godine.
- 5. Carinska tijela zemlje uvoznice dužna su čuvati potvrde o prometu robe EUR.1 i izjave na fakturi koje su im podnesene tijekom razdoblja od najmanje tri (3) godine.

Članak 31.

Nepodudarnosti i formalne pogreške

1. Otkrićem manjih nepodudarnosti između navoda u dokazu o podrijetlu i navoda u ispravama podnesenih carinarnici u svrhu obavljanja formalnosti za uvoz proizvoda dokaz o podrijetlu neće *ipso facto* postati nevaljanim i ništavim ako se valjano ustanovi da ta isprava odgovara podnesenom proizvodu.
2. Očite formalne pogreške, kao što su strojopisne pogreške u dokazu o podrijetlu, nisu razlog za odbijanje isprave ako pogreške nisu takve da dovode u pitanje točnost izjava navedenih u dotičnoj ispravi.

Članak 32.

Iznosi izraženi u EUR

1. Za potrebe primjene odredaba članka 22. stavka 1. točke (b) i članka 27. stavka 3. u slučajevima kada su proizvodi fakturirani u valuti koja nije euro, iznose izražene u službenim valutama zapadnoafričkih država, država članica Europske unije ili drugih zemalja ili državnih područja iz članka 6., 7. i 8., koji su protuvrijednost iznosa izraženih u eurima, svaka zemlja utvrđuje na godišnjoj osnovi.
2. Na pošiljku se primjenjuju odredbe članka 22. stavka 1. točke (b) ili članka 27. stavka 3. na temelju valute u kojoj je sastavljena faktura, u skladu s iznosom koji je odredila dotična zemlja.
3. Iznosi koji se rabe u određenoj službenoj valuti protuvrijednost su (u dotičnoj valuti) iznosa izraženih u eurima na prvi radni dan mjeseca listopada. Ti se iznosi dostavljaju Europskoj komisiji najkasnije do 15. listopada, a primjenjuju se od 1. siječnja iduće godine. Europska komisija izvješćuje sve dotične zemlje o odgovarajućim iznosima.
4. Određena zemlja može zaokružiti iznos na više ili niže nakon pretvaranja iznosa izraženog u eurima u njezinu službenu valutu. Zaokruženi iznos ne smije se razlikovati od iznosa koji je rezultat pretvaranja za više od 5 posto. Određena zemlja može protuvrijednost iznosa u eurima izraženu u službenoj valuti zadržati nepromijenjenom ako u trenutku godišnje korekcije predviđene u stavku 3. pretvaranje tog iznosa prije zaokruživanja dovede do povećanja manjeg od 15 posto protuvrijednosti u službenoj valuti. Protuvrijednost u službenoj valuti može ostati nepromijenjena ako bi pretvaranje dovelo do smanjenja protuvrijednosti.
5. Iznose izražene u eurima na zahtjev Europske unije ili Zapadne Afrike pregledava Poseban odbor za područje carina i olakšavanje trgovine. Pri pregledavanju Poseban odbor za područje carina i olakšavanje trgovine razmatra poželjnost očuvanja učinaka dotičnih ograničenja u realnim uvjetima. U tu svrhu može odlučiti izmijeniti iznose izražene u eurima.

GLAVA V.

ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Članak 33.

Administrativni uvjeti kojima se omogućuje primjena Sporazuma na proizvode

U trenutku izdavanja uvozne carinske deklaracije na proizvode s podrijetlom iz Zapadne Afrike ili Europske unije u smislu ovog Protokola primjenjuju se pogodnosti iz Sporazuma samo pod uvjetom da su izvezeni na dan na koji zemlja izvoznica postupi u skladu s odredbama članka 34., 35. i 46. ili nakon njega.

Ugovorne stranke obavješćuju o podacima iz članka 34.

Članak 34.

Obavješćivanje carinskih tijela

1. Zapadnoafričke države i države članice Europske unije preko Europske komisije i Komisije ECOWAS-a razmjenjuju adrese carinskih tijela nadležnih za izdavanje i provjeru potvrda o prometu robe EUR.1, izjava na fakturi i izjava dobavljača te ogledne otiske pečata koje carinarnice rabe za izdavanje tih potvrda.
Potvrde o prometu robe EUR.1 i izjave na fakturi ili izjave dobavljača prihvaćaju se u svrhu primjene preferencijalnog tretmana od dana kada Europska komisija i Komisija ECOWAS-a prime te podatke.
2. Zapadnoafričke države i države članice Europske unije međusobno se bez odlaganja obavješćuju o svim izmjenama podataka iz stavka 1.
3. Tijela iz stavka 1. nastupaju prema ovlaštenju vlade dotične zemlje. Tijela zadužena za kontrolu i provjeru dio su vladinih tijela dotične zemlje.

Članak 35.

Ostali načini administrativne suradnje

1. Kako bi osigurale propisnu primjenu ovog Protokola, Europska unija, Zapadna Afrika i druge zemlje iz članka 6., 7. i 8. preko svojih nadležnih carinskih uprava osiguravaju provjeru vjerodostojnosti potvrda o prometu robe EUR.1, izjava na fakturi ili izjava dobavljača te točnosti podataka navedenih u tim ispravama. Nadalje, zapadnoafričke države i države članice Europske unije:
 - (a) jedna drugoj pružaju potrebnu administrativnu suradnju u slučaju zahtjeva za praćenje dobrog upravljanja i kontrolu Protokola u dotičnoj zemlji, uključujući posjete na terenu;
 - (b) u skladu s člankom 36. provjeravaju status proizvoda s podrijetlom te ispunjenje ostalih uvjeta predviđenih ovim Protokolom.
2. Konzultirana tijela pribavljaju sve relevantne podatke o uvjetima prema kojima je proizvod izrađen, posebno navodeći uvjete prema kojima se poštuju pravila o podrijetlu u Zapadnoj Africi, Europskoj uniji i ostalim zemljama iz članka 6., 7. i 8.

Članak 36.

Provjera dokaza o podrijetlu

1. Naknadna provjera dokaza o podrijetlu obavlja se na temelju analize rizika, nasumce ili kada god carinska tijela zemlje uvoznice imaju osnovane razloge za sumnju u vjerodostojnost tih isprava, status proizvoda s podrijetlom ili ispunjenje ostalih uvjeta predviđenih ovim Protokolom.
2. Za potrebe primjene stavka 1., carinska tijela zemlje uvoznice carinskim tijelima zemlje izvoznice vraćaju potvrdu o prometu robe EUR.1 i fakturu, ako je podnesena,

izjavu na fakturi ili preslike tih isprava uz navođenje, prema potrebi, razloga za provjeru. Kao dokaz uz zahtjev za naknadnu provjeru dostavljaju sve dobivene isprave i podatke koji upućuju na to da su navodi u dokazu o podrijetlu netočni.

3. Provjeru provode carinska tijela zemlje izvoznice. U tu svrhu imaju pravo zatražiti sve dokaze i izvršiti sve inspekcijske preglede računa izvoznika ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom.
4. Ako prije rezultata provjere carinska tijela zemlje uvoznice odluče suspendirati odobrenje preferencijalnog tretmana za dotični proizvod, ona uvozniku nude puštanje proizvoda u promet podložno mjerama opreza koje ocijene potrebnima.
5. Carinska tijela koja su zatražila provjeru obavješćuju se o rezultatima te provjere što je prije moguće. Ti rezultati moraju jasno pokazati jesu li isprave vjerodostojne i može li se smatrati da su dotični proizvodi s podrijetlom iz Zapadne Afrike, Europske unije ili jedne od zemalja iz članaka 6., 7. i 8. te ispunjuju li ostale uvjete predviđene ovim Protokolom.
6. U slučaju da postoji osnovana sumnja, a odgovor izostane u roku od deset mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva za provjeru ili u njemu nisu sadržani dostatni podatci za utvrđivanje vjerodostojnosti dotične isprave ili stvarnog podrijetla proizvoda, carinska tijela koja su zatražila provjeru, osim u iznimnim okolnostima, odbijaju pravo na povlastice.
7. Stranke se za potrebe provedbe zajedničkih istraga u pogledu dokaza o podrijetlu pozivaju na članak 7. Protokola o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima.

Članak 37.

Provjera izjave dobavljača

1. Provjera izjava dobavljača provodi se na temelju analize rizika, nasumce ili kada god carinska tijela zemlje u kojoj su izjave uporabljene radi izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1 ili sastavljanja izjave na fakturi imaju opravdanih razloga sumnjati u vjerodostojnost isprave ili točnost podataka u ispravi.
2. Carinska tijela kojima se podnosi izjava dobavljača mogu zatražiti od carinskih tijela države u kojoj je izjava sastavljena da izdaju informativni obrazac čiji se ogledni primjerak nalazi u Prilogu VI. ovog Protokola. Tijela koja izdaju potvrdu i kojima je podnesena izjava dobavljača mogu zatražiti od izvoznika da dostavi informativni obrazac koji izdaju carinska tijela države u kojoj je izjava sastavljena.

Ured koji je izdao informativni obrazac čuva jedan njegov primjerak tijekom razdoblja od najmanje tri (3) godine.
3. Carinska tijela koja su zatražila provjeru obavješćuju se o rezultatima te provjere što je prije moguće. Iz rezultata mora biti jasno vidljivo jesu li podatci u izjavi dobavljača točni i na temelju njih mora biti moguće utvrditi je li i u kojoj mjeri izjavu dobavljača moguće uzeti u obzir za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 ili sastavljanje izjave na fakturi.
4. Provjeru provode carinska tijela zemlje u kojoj je sastavljena izjava dobavljača. U tu svrhu imaju pravo zatražiti sve dokaze i izvršiti sve inspekcijske preglede računa dobavljača ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom radi provjere točnosti izjave dobavljača.

5. Svaka potvrda o prometu robe EUR.1 ili izjava na fakturi izdana ili sastavljena na temelju netočne izjave dobavljača smatra se ništavom.

Članak 38.

Rješavanje sporova

1. Ako dođe do sporova u odnosu na postupke provjere iz članaka 36. i 37. koje ne mogu riješiti carinska tijela koja su zatražila provjeru i carinska tijela odgovorna za izvršenje provjere ili ako iz njih proizidu pitanja u pogledu tumačenja ovog Protokola, ti se sporovi podnose Posebnom odboru za područje carina i olakšavanje trgovine.
2. U svakom slučaju rješavanje sporova između uvoznika i carinskih tijela zemlje uvoznice provodi se u skladu sa zakonodavstvom te zemlje.

Članak 39.

Kazne

Kaznit će se svaka osoba koja sastavi ili dade sastaviti ispravu koja sadržava netočne podatke s ciljem odobravanja preferencijalnog tretmana za određeni proizvod.

Članak 40.

Slobodne zone

1. Zapadna Afrika i Europska unija poduzimaju sve potrebne korake kako bi se osiguralo da proizvodi kojima se trguje uz dokaz o podrijetlu ili izjavu dobavljača i koji se za vrijeme prijevoza nalaze u slobodnoj zoni na njihovu državnom području ne budu zamijenjeni drugom robom i da se njima ne rukuje na način koji ne predstavlja uobičajene radnje čija je svrha očuvanje robe u dobrom stanju.
2. Iznimno od odredaba iz stavka 1., ako su proizvodi s podrijetlom iz Zapadne Afrike ili Europske unije uvezeni u slobodnu zonu na temelju dokaza o podrijetlu te podvrgnuti obradi ili preradi, nadležna carinska tijela na zahtjev izvoznika izdaju novu potvrdu o prometu robe EUR.1 ako je obavljena obrada ili prerada sukladna s odredbama ovog Protokola.

Članak 41.

Odstupanja

1. Poseban odbor za područje carina i olakšavanje trgovine, dalje u tekstu ovog članka „Odbor”, može odobriti odstupanja od ovog Protokola ako je to opravdano razvojem postojećih industrija ili uvođenjem novih industrija u Zapadnu Afriku. U tu svrhu, u isto vrijeme ili prije nego što dotična država to pitanje podnese Odboru, zapadnoafrička država o svojem zahtjevu obavješćuje Europsku uniju ili Zapadnu Afriku na temelju dokazne dokumentacije sastavljene u skladu sa stavkom 2. Europska unija prihvaća sve zahtjeve Zapadne Afrike koji su propisno opravdani u smislu ovog članka i koji ne mogu uzrokovati ozbiljnu štetu postojećoj industriji Europske unije.
2. Kako bi se Odboru olakšalo ispitivanje zahtjeva za odstupanje, zapadnoafrička država na obrascu iz Priloga VII. ovom Protokolu u prilog svojem zahtjevu daje što je moguće više podataka, posebno u pogledu:

- (a) imena gotova proizvoda;
- (b) vrste i količine materijala s podrijetlom iz treće zemlje;
- (c) vrste i količine materijala s podrijetlom iz zapadnoafričke države ili zemalja ili područja iz članka 7. ili tamo prerađenih materijala;
- (d) metoda proizvodnje;
- (e) dodane vrijednosti;
- (f) broja zaposlenika u dotičnom poduzeću;
- (g) očekivane količine izvoza u Europsku uniju;
- (h) ostalih mogućnosti opskrbe sirovinama;
- (i) razloga za zatraženo trajanje s obzirom na napore izvršene kako bi se pronašli novi izvori opskrbe;
- (j) ostalih primjedaba.

Iste odredbe primjenjuju se na eventualne zahtjeve za produljenje.

Odbor može izmijeniti obrazac.

3. Pri ispitivanju zahtjeva u obzir se uzimaju posebno:
 - (a) stupanj razvoja ili geografski položaj zapadnoafričke države;
 - (b) slučajevi u kojima bi primjena postojećih pravila o podrijetlu znatno utjecala na mogućnost da određena postojeća industrija u zapadnoafričkoj državi nastavi s izvozom u Europsku uniju, a posebno slučajevi u kojima bi ta primjena mogla dovesti do prestanka aktivnosti;
 - (c) konkretni slučajevi u kojima je moguće jasno dokazati da bi se pravilima o podrijetlu mogla odvratiti znatna ulaganja u određenu industriju te u kojima bi se odstupanjem radi poticanja provedbe određenog programa ulaganja omogućilo postupno ispunjenje pravila.
4. U svakom slučaju treba ispitati bi li se problem mogao riješiti primjenom pravila o kumulaciji podrijetla.
5. Nadalje, ako se zahtjev za odstupanje odnosi na manje razvijenu ili otočnu zapadnoafričku državu, ispitivanje zahtjeva provodi se pristrano uzimajući pritom posebno u obzir:
 - (a) gospodarski i socijalni učinak odluka koje se donose, posebno u području zapošljavanja;
 - (b) potrebu da se tijekom određenog razdoblja primijeni odstupanje, uzimajući u obzir posebni položaj dotične zapadnoafričke države i njezine poteškoće.
6. Pri ispitivanju pojedinačnih zahtjeva u obzir se uzima posebno mogućnost dodjele statusa proizvoda s podrijetlom za proizvode u čiji su sastav uključeni materijali s podrijetlom iz susjednih zemalja u razvoju, manje razvijenih zemalja ili zemalja u razvoju s kojima najmanje jedna zapadnoafrička država ima posebne odnose pod uvjetom da je moguće ostvariti administrativnu suradnju.
7. Odbor poduzima sve potrebne korake kako bi osigurao da odluka bude donesena što je prije moguće, a u svakom slučaju najkasnije sedamdeset pet radnih dana od dana kada potpredsjednik Odbora iz Europske unije primi zahtjev. Ako Europska unija u

tom roku ne obavijesti zapadnoafričke države o svojem stajalištu u odnosu na zahtjev, zahtjev se smatra prihvaćenim.

8. (a) Odstupanja u pravilu vrijede tijekom razdoblja od pet (5) godina, o čemu odluku donosi Odbor.
 - (b) Odluka o odstupanju može biti obnovljena a da nije potrebna nova odluka Odbora pod uvjetom da zapadnoafrička država tri (3) mjeseca prije kraja svakog razdoblja podnese dokaz da još uvijek ne može ispuniti odredbe ovog Protokola koje podliježu odstupanjima.

Ako se protiv produljenja uloži prigovor, Odbor ga ispituje što je prije moguće i odlučuje da li da ponovno produlji odstupanje ili ne. Postupa kako je predviđeno u stavku 7. Treba poduzeti sve potrebne mjere kako bi se izbjegli prekidi u primjeni odstupanja.
 - (c) U razdobljima iz točaka (a) i (b) Odbor može pregledati rokove za provedbu odstupanja ako se utvrdi da je nastupila znatna promjena bitnih čimbenika koji utječu na odluku da se odobri odstupanje. Nakon dovršetka ispitivanja Odbor može odlučiti izmijeniti uvjete svoje odluke u pogledu područja primjene odstupanja ili bilo kojeg drugog prethodno utvrđenog uvjeta.
9. Neovisno o stavcima 1. do 8., automatska odstupanja koja se odnose na konzerviranu tunu i filete tune iz HS 1604 odobravaju se isključivo unutar godišnje kvote od 4 800 tona za konzerviranu tunu i unutar godišnje kvote od 1 200 tona za filete tune.

GLAVA VI.

CEUTA I MELILLA

Članak 42.

Posebni uvjeti

1. Izraz „Europska unija” koji se rabi u ovom Protokolu ne obuhvaća Ceutu i Melillu.
2. Prilikom uvoza u Ceutu ili Melillu na proizvode s podrijetlom iz zapadnoafričke zemlje primjenjuje se u svim pogledima isti carinski režim koji se primjenjuje na proizvode s podrijetlom iz carinskog područja Europske unije na temelju Protokola 2. Akta o pristupanju Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike Europskim zajednicama. Zapadna Afrika za uvoz proizvoda s podrijetlom iz Ceute i Melille obuhvaćenih ovim Sporazumom odobrava isti carinski režim koji odobrava proizvodima s podrijetlom iz Europske unije, uvezenima iz Europske unije.
3. Za potrebe primjene stavka 2. o proizvodima s podrijetlom iz Ceute i Melille, ovaj se Protokol primjenjuje *mutatis mutandis* pridržavajući se posebnih uvjeta utvrđenih u članku 43.

Članak 43.

Posebni uvjeti

1. Pod uvjetom da su izravno prevezeni u skladu s člankom 15., smatraju se:
 - 1) proizvodima s podrijetlom iz Ceute i Melille:
 - (a) proizvodi u cijelosti dobiveni u Ceuti i Melilli;

- (b) proizvodi dobiveni u Ceuti i Melilli u čijoj su proizvodnji uporabljeni proizvodi različiti od onih iz točke (a), pod uvjetom:
 - i. da su navedeni proizvodi podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u smislu članka 4.; ili
 - ii. da su navedeni proizvodi s podrijetlom iz zapadnoafričke zemlje ili Europske unije pod uvjetom da su podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 5.;
- 2) proizvodima s podrijetlom iz zapadnoafričke zemlje:
 - (a) proizvodi u cijelosti dobiveni u zapadnoafričkoj zemlji;
 - (b) proizvodi dobiveni u zapadnoafričkoj zemlji u čijoj su proizvodnji uporabljeni proizvodi različiti od onih iz točke (a), pod uvjetom:
 - i. da su navedeni proizvodi podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u smislu članka 4.; ili
 - ii. da su navedeni proizvodi, u smislu ovog Protokola, s podrijetlom iz Ceute i Melille ili Europske unije pod uvjetom da su podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 5.;
- 2. Ceuta i Melilla smatraju se jedinstvenim državnim područjem.
- 3. Izvoznik ili njegov ovlašten zastupnik dužan je upisati navode „...” i „Ceuta i Melilla” u polje 2. potvrde o prometu robe EUR.1 ili u izjavu na fakturi. Osim toga, u slučaju proizvoda s podrijetlom iz Ceute i Melille, status proizvoda s podrijetlom mora se navesti u polju 4. potvrde o prometu robe EUR.1 ili u izjavi na fakturi.
- 4. Za osiguravanje primjene ovog Protokola u Ceuti i Melilli nadležna su španjolska carinska tijela.

GLAVA VII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 44.

Preispitivanje i primjena pravila o podrijetlu

- 1. U skladu s člankom 92. Sporazuma Zajedničko vijeće SGP-a Zapadna Afrika - Europska unija može svaki put kad Zapadna Afrika ili Europska unija to zatraži ispitati primjenu odredaba ovog Protokola i njihove gospodarske učinke radi eventualne prilagodbe ili izmjene. Među ostalim, Zajedničko vijeće SGP-a Zapadna Afrika - Europska unija uzima u obzir učinak tehnološkog razvoja na pravila o podrijetlu.
- 2. Neovisno o stavku 1., ovaj Protokol i njegovi prilozi moraju se pregledati te prema potrebi preispitati prije završetka razdoblja od pet (5) godina od dana stupanja na snagu Protokola, u skladu s obvezama iz članka 6. Sporazuma. Taj se pregled odnosi i na Prilog II.(a) kako bi se moglo odlučiti o njegovu eventualnom produženju.
- 3. U skladu s člankom 45. Sporazuma, Poseban odbor za područje carina i olakšavanje trgovine prati provedbu ovog Protokola i primjenu njegovih odredaba te donosi odluke među ostalim u pogledu:
 - (a) kumulacije, u skladu s uvjetima predviđenima u članku 8.;

- (b) odstupanja od odredaba ovog Protokola, u skladu s uvjetima predviđenima u članku 41.

Članak 45.

Prilozi

Prilozi ovom Protokolu njegov su sastavni dio.

Članak 46.

Provedba Protokola

Europska unija i Zapadna Afrika, svaka u okviru svoje nadležnosti, poduzimaju mjere potrebne za provedbu ovog Protokola, uključujući:

- (a) nacionalne i regionalne mjere potrebne za provedbu i ispunjenje pravila i postupaka predviđenih u ovom Protokolu, posebno mjere potrebne za primjenu članaka koji se odnose na kumulaciju;
- (b) uspostavu administrativnih struktura i sustava potrebnih za odgovarajuće upravljanje podrijetlom proizvoda te njegovu kontrolu.

Članak 47.

Prijelazne odredbe o robi u provozu ili skladištu

Odredbe ovog Sporazuma mogu se primijeniti na robu koja je u skladu s odredbama Protokola i koja je na dan stupanja na snagu ovog Protokola u provozu ili je privremeno uskladištena u carinskom skladištu ili slobodnoj zoni Europske unije ili Zapadne Afrike pod uvjetom da se u roku od deset (10) mjeseci od tog datuma carinskim tijelima države uvoznice podnese potvrda o prometu robe EUR.1 koju su naknadno sastavila carinska tijela države izvoznice i isprave kojima se opravdava izravni prijevoz u skladu s člankom 15.